

L. inv. 123.
Ілюстрована Шевченківська Бібліотека

№ 2.

КАТЕРИНА.

З 3 малюнками і портретом.

165011

Накладом „Канадийского Фермера“

852 MAIN STREET,

WINNIPEG, CANADA

ЛНБ України ім.В.Стефаника

00504825 (O)

2006
2014

Ілюстрована Шевченківська Бібліотека
№ 2.

КАТЕРИНА.

З 3 малюнками і портретом.

165011

165011

Накладом „Канадійского Фармера“
352 MAIN STREET, WINNIPEG, CANADA

30R.

11

н. 127732

ЛІВВІВСЬКА БІБЛІОТЕКА
№ 1127732

M. Mebren Rg

Катерина.

(В. А. Жуковському на пам'ять 22. цвіт. 1838)

I.

Кохайте ся, чорнобриві,
Та не з москалями,
Бо москалі — чужі люди,
Роблять лихо з вами.
Москаль любить жартуючи,
Жартуючи кине;
Піде в свою Московщину,
А дівчина гине.
Як-би сама, ще-б нічого,
А то й стара мати,
Що родила на сьвіт божий,
Мусить погібати.
Серце вяне співаючи,
Коли знає, за що;
Люди серця не питають,
А скажуть: »ледащо«!
Кохайте ся-ж чорнобриві,
Та не з москалями,
Бо москалі — чужі люди,
Сьміють ся над вами.

Не слухала Катерина
Нї батька, нї неньки,
Полюбила москалика,
Як знало серденько.

Полюбила молодого,
В садочок ходила,
Поки себе, свою долю
Так занастила.
Кличе мати вечеряти,
А донька не чує:
Де жартує з москаликом,
Там і заночує.
Не дві ночі карі очі
Любо цілувала,
Поки слава на все село
Недобрая стала.
Нехай собі злії люди,
Що хотять, говорять:
Вона любить, і не чує,
Що вкрато ся горе.

Прийшли вісти недобрії, —
В поход затрубили;
Пішов москаль в Туреччину, —
Катрусю накрили.
Не чула ся, тай байдуже,
Що коса покрита:
За милого, як співати,
Любой потужити.
Обіцяв ся чорнобривий,
Коли не загине,
Обіцяв ся вернути ся, —
Тогдї Катерина
Буде собі московкою,
Забудеть ся горе;
А поки - що, нехай люди,
Що хотять, говорять.
Не журить ся Катерина —
Слізоньки втирає,
Що дівчата на улиці
Без неї співають.
Не журить ся Катерина —
Вмиєть ся сльозою,
Возьме відра о півночі,

Піде за водою,
Щоб вороги не бачили;
Прийде до криниці,
Стане собі під калину,
Заспіває »Гриця«.
Виспіває, вимовляє,
Аж калина плаче.
Вернула ся — і раденька,
Що ніхто не бачив.

Не журить ся Катерина?

І гадки не має!
У новенькій хустиночці
В вікно виглядає.
Виглядає Катерина..
Минуло пів року, —
Занудило коло серця,
Заколело в боку.
Нездужає Катерина,
Ледве-ледве дише...
Вичуняла, та в запічку
Дитину колише.
А жіночки лихо дзвонять,
Матері глузують,
Що москалі вертають ся
Та в неї ночують:
— »В тебе дочка чорнобрива,
Та ще й не єдина,
А муштрує у запічку
Московського сина...
Чорнобривого придбала...
Мабуть, сама вчила...«
Бодай же вас, цокотухи,
Та злидні побили.

Катерино, серце моє!
Лишенько з тобою!
Де ти в світі подінеш ся
З малим сиротою?
Хто питає, привитає

Без милого в світі?
Батько-маги — чужі люди,
Тяжко з ними жити!

Вичуняла Катерина,
Відсуне кватирку,
Поглядає на улицю,
Колише дитинку:
Поглядає — нема, нема!
Чи то-ж і не буде?
Пішла-б в садок поплакати,
Так дивлять ся люди.
Зайде сонце — Катерина
По садочку ходить,
На рученьках носить сина,
Очиці поводить:
»Отут з муштри виглядала,
Отут розмовляла,
А там... а там... сину, сину«!
Та й не доказала.

Зеленіють по садочку
Черешні та вишні;
Як і перше виходила,
Катерина вийшла.
Вийшла, та вже не співає,
Як перше співала,
Як москаля молодого
В вишник дожидала.
Не співає чорнобрива,
Кляне свою долю;
А тим часом вороженьки
Чинять свою волю, —
Кують річи недобрії.
Що має робити?

Як-би милий чорнобривий,
Умів би спинити...
Так далеко чорнобривий,
Не чує, не бачить,
Як вороги сьміють ся їй,

Як Катруся плаче.
Може, вбитий чорнобривий
За тихим Дунаєм;
А може — вже в Московщині
Другую кохає!
Ні, чорнявий не убитий, —
Він живий, здоровий...
А де-ж найде такі очі,
Такі чорні брови?
На край світа, в Московщині,
По тім боці моря,
Нема нігде Катерини —
Та здалась на горі!..
Вміла мати брови дати,
Карі оченята,
Та не вміла на сім світі
Щастя долі дати.
А без долі біле личко —
Як квітка на полі:
Пече сонце, гойда вітер,
Рве всякий по волі.
Умивай же біле личко
Дрібними сльозами!
Бо вернулись москалики
Іншими шляхами.

II.

Сидить батько кінець стола,
На руки схилив ся,
Не дивить ся на світ божий:
Тяжко зажурив ся.
Коло його стара мати
Сидить на ослоні,
За сльозами ледве-ледве
Вимовляє доні:

»Що, весілля, доню моя?
А де-ж твоя пара?
Де світилка з друженьками,
Старости, бояре?
В Московщині, доню моя!
Іди-ж їх шукати!
Та не кажи добрим людям,
Що є в тебе мати.
Проклятий час годинонька,
Що ти народилась!
Як-би знала — до схід сонця
Була-б утопила.
Тепер — москалеві...
Тепер — москалеві...
Доню моя, доню моя,
Цвіте мій рожевий!
Як ягідку, як пташечку,
Кохала, ростила
На лишенько... Доню моя!
Що ти наробила?..
Оддячила!... Іди-ж, шукай
У Москві свекрухи!
Не слухала моїх річей,
То її послухай!
Іди, доню, знайди її,
Найди, привітай ся,
Будь щаслива в чужих людях
До нас не вертай ся!
Не вертай ся, дитя мое,
З далекого краю!..
А хто-ж мою головоньку
Без тебе сховає?
Хто заплаче надо мною,
Як рідна дитина?

Сидить батько кінець стола...

Хто посадить на могилі
Червону калину?
Хто без тебе грішну душу
Поминати буде?
Доню моя, доню моя,
Дитя мое любе!
Иди від нас!«...

Ледве-ледве

Поблагословила:
»Бог з тобою!« — та, як мертва,
На діл повалилась.

Обізвав ся старий батько:

»Чого ждеш, небого?«
Заридала Катерина,
Та бух йому в ноги:
»Прости мені, мій батечку,
Що я наробила!
Прости мені, мій голубе,
Мій соколе милий!«
—»Нехай тебе Бог прощає
Та добрії люди!
Молись Богу та йди собі —
Мені легше буде.«

Ледве встала, поклонилась,

Вийшла мовчки з хати;
Остали ся сиротами
Старий батько й мати.
Пішла в садок у вишневий,
Богу помолилась,
Взяла землі під вишнею,
На хрест почипила;
Промовила: »Не верну ся!

В далекому краю
В чужу землю чужі люди
Мене заховують;
А своєї ся крихітка
Надо мною ляже,
Та про долю, моє горе,
Чужим людям скаже...
Не розкажуй, голубонько,
Де-б не заховали,

Щоб грішної на сім світі
Люди не займали!
Ти не скажеш... ось хто скаже,
Що я його мати!
Боже ти мій! лихо моє!
Де мені сховатись?
Заховаюсь, дитя моє,
Сама під водою,
А ти гріх мій спокутуєш
В людях сиротою,
Безбатченком!...«

Пішла селом

Плаче Катерина;
На голові хустиночка,
На руках дитина.
Вийшла з села — серце ние;
Назад подивилась,
Покивала головою,
Тай заголосила.
Як тополя, стала в полі при битій дорозі;
Як роса та до схід сонця,
Покапали сльози.
За сльозами за гіркими

І світа не бачить,
Тільки сина пригортає,
Цілує та плаче.
А воно, як янгелятко,
Нічого не знає,
Маленькими ручицями
Пазу́хи шукає.

Сїло сонце, з-за діброви
Небо червонїє;
Утерла ся, повернулась,
Пішла... тільки мріє.

В селі довго говорили
Де-чого богато,
Та не чули вже тих річей
Ні батько, ні мати...

Оттаке-то на сім світі
Роблять людям люди!
Того вяжуть, того ріжуть,
Той сам себе губить...
А за віщо? Святий знає!
Світ, бач ся, широкий,
Та нема де прихилитись
В світі одиноким.
Тому доля запродала
Од краю до краю,
А другому оставила
Те, де заховують.
Де-ж ті люди, де-ж ті добрі,
Що серце збиралось
З ними жити, їх любити?
Пропали, пропали!

Єсть на сьвітї доля,
А хто її знає?
Єсть на сьвітї воля,
А хто її має?
Єсть люди на сьвітї —
Сріблом золотом сяють;
Здаєть ся, панують,—
А долї не знають, —
Нї долї, нї волї!
З нудьгою та з горем
Жупан надївають,
А плакати — сором.
Возьміть срібло злото,
Та будьте багатї,
А я возьму сльози —
Лихо виливати;
Затоплю недолю
Дрібними сльозами,
Затопчу неволю
Босими ногами!
Тогдї я веселий,
Тогдї я багатий,
Як буде серденько
По волї гуляти!

III.

Кричать сови, спить діброва,
Зіроньки сіяють,
Понад шляхом, щирцею,
Ховрашки гуляють.
Спочивають добрі люди;
Що кого втомило:

Кого щастя ,кого сльози,
Все нічка покрила.
Всіх покрила темнісінька,
Як діточок мати.
Де-ж Катрусю пригорнула?
Чи в лісі, чи в хаті?
Чи на полі під копою
Сина забавляє,
Чи в діброві з під колоди
Вовка виглядає?
Бодай-же вас, чорні брови,
Нікому не мати,
Коли за вас таке лихо
Треба одбувати!
А що дальше спіткаєть ся?
Буде лихо, буде!
Зострінуть ся жовті піски
І чужії люде,
Зострінеть ся зима люта...
А той чи зостріне,
Що пізнає Катерину,
Привитає сина?
З ним забула-б чорнобрива
Шляхи, піски, горе!
Він як мати привитає,
Як брат заговорить...

Побачимо, почуємо...

А поки — спочину,
Та тим часом розпитаю
Шлях на Московщину.
Далекий шлях, пани - брати,
Знаю його, знаю!

Аж на серці похолоне,
Як його згадаю.
Попоміряв і я колись —
Щоб його не мірять!..
Росказав би про те лихо,
Та чи то-ж повірять?
»Бреше«, скажуть, »сякий - такий«!
(Звичайно не в очі)
А так тільки псує мову
Та людей морочить.«
Правда ваша, правда, люди !
Та й на-то те знати,
Що сльозами перед вами
Буду виливати?
На що воно? У всякого
І свого чимало.
Цур же йому!.. А тим часом
Ке-те лиш кресало
Та тютюну, щоб, знаєте,
Дома не журились;
А то лихо розказувать ,
Щоб бридке приснилось!
Нехай його лихий возьме!
Лучше-ж поміркую,
Де-то моя Катерина
З Івасем мандрує.

За Київом та за Дніпром,
По-під темним гаєм,
Ідуть шляхом чумаченьки,
»Пугача« співають.
Іде шляхом молодиця,
Мусить бути, з прощі.
Чого-ж смутна, невесела,

Заплакані очи?
У латаній свитиночці,
На плечах торбина,
В руці ціпок, а на другій
Заснула дитина.
Зостріла ся з чумаками,
Закрила дитину,
Питаєть ся: »Люди добрі!
Де шлях в Московщину«?
— »В Московщину? отсей самий
Далеко, небого«?
—»В саму Москву. Христа ради
Дайте на дорогу«!
Бере шага, аж трусить ся:
Тяжко його брати!
Та й на віщо?... А дитина?
Вона-ж його мати!
Заплакала, пішла шляхом,
В Броварях спочила,
Та синові за гіркого
Медяник купила...'
Довго-довго сердешная
Все йшла та питала;
Було й таке, що під тином
З сином ночувала...

Бач, на що здали ся карі оченята:
Щоб під чужим тином сльози вилити!
Ото-ж то дивіть ся та кайтесь, дівчата,
Щоб не довело ся москаля шукать,
Щоб не довело ся, як Катря шукає...
Тогді не питайте, за що люде лають.
За що не пускають в хату ночувать.

Іде шляхом молодця...

Не питайте, чорнобриві,
Бо люди не знають;
Кого Бог кара на світі,
То й вони карають...
Люди гнуть ся, як ті лози,
Куди вітер віє.
Сиротині сонце світить
(Світить, та не гріє) —
Люди-б сонце заступили,
Як би мали силу,
Щоб сироті не світило,
Сльози не сушило.
А за віщо, Боже милий,
За що світом нудить?
Що зробила вона людям,
Чого хотять люди?
Щоб плакала!... Серце мое!
Не плач, Катерино!
Не показуй людям сльози,
Терпи до загину!
А щоб личко не марніло
З чорними бровами,
До схід сонця, в темнім лісі
Умий ся сльозами!
Умиєш ся, не побачать,
То й не засміють ся;
А серденько одпочине,
Поки сльози льють ся,

Оттаке-то лихо, бачите, дівчата!
Жартуючи кинув Катрусю москаль.
Недоля не бачить, з ким їй жартувати,
А люди хоч бачать, та людям не жаль.

»Нехай,« кажуть, »гине ледача дитина,
Коли не з'уміла себе шанувать!«
Шануйте ся-ж, любі, в недобру годину
Щоб не довело ся москаля шукать!

По під тиньню ночувала,
Раненько вставала,
Поспішала в Московщину;
Аж гульк — зима впала.
Свище полем заверуха;
Іде Катерина
У личках — лихо тяжке! —
І в одній свитині.
Іде Катря, шкандибає,
Дивить ся — щось мріє...
Либонь ідуть москалики...
Лихо!.. серце мліє...
Полетіла, зостріла ся,
Пита: »Чи немає
Мого Івана чорнявого?«
А ті: »Ми не знаєм.«
І, звичайно, як москалі,
Сьміють ся, жартують:
»Ай да баба! ай да наші!
Каво не надують!«
Подивилась Катерина:
»І ви, бачу, люди!
Не плач, сину, моє лихо!
Що буде, то й буде!
Піду дальше, — більш ходила..
А може й зостріну;
Віддам тебе, мій голубе,
А сама — загину!«

Реве, стогне хуртовина,
Котить, верне полем;
Стоїть Катря серед поля,
Дала сльозам волю.
Утомилась завірюха,
Де-де позіхає;
Ще-б плакала Катерина,
Та сльоз більш не має.
Подивилась на дитину:
Умите сльозою
Червоніє, як квіточка
В ранці під росою.
Усьміхнулась Катерина,
Тяжко усьміхнулась:
Коло серця — як гадина
Чорна повернулась.
Кругом мовчки подивилась;
Бачить: ліс чорніє,
А під лісом, край дороги,
Либонь курінь мріє.
»Ходім, сину! смеркаєть ся,
Коли пустять в хату;
А не пустять, то й на дворі
Будем ночувати.
Під хатою заночуем,
Сину мій, Іване!
Де-ж ти будеш ночувати,
Як мене не стане?
З собаками, мій синочку,
Кохай ся на дворі!
Собаки злі, покусують,
Та не заговорять,
Не розкажуть сьміючи сл...
З псами їсти й пити —
Бідна моя головонькє!
Що мені робити«?

Сирота собака має свою долю,
Має добре слово в сьвітї сирота;
Його бють і лають, закують в неволю,
Та ніхто про матір на сьміх не спита.
А Йвася спитають, зарання спитають,
Не дадуть до мови дитині дожить.
На кого собаки на улиці лають?
Хто голий, голодний під тином сидить?
Хто лобуря водить? Чорняві байстрята...
Одна його доля — чорні бровенята,
Та й тих люди заздрі не дають носить.

IV.

По-під горою яром, долом,
Мов ті діти високочолі,
Дуби з гетьманщини стоять;
У яру гребля, верби в ряд,
Ставок під кригою в неволі,
І ополонка — воду брать.
Мов покотило червоніє,
Крізь хмару сонце занялось,
Надув ся вітер; як повіє,
Нема нічого, скрізь біліє,
Та тільки лісом загуло.

Реве, свище заверюха,
По лісу завило;
Як те море, біле поле
Снігом покотилосьь.
Вийшов з хати карбівничий,
Щоб ліс оглядіти,
Та де тобі! таке лихо,
Що не видно й сьвіта.
»Еге, бачу, яка фуга!
Цур же йому з лісом!
Піти в хату... Що там таке?
От їх до сто біса!

Недобра їх розносила,
Мов справді за ділом.
Ничипоре! дивись лишень,
Які побілілі!«
—»Що, москалі? де москалі?«
—»Що ти? схамени ся!«
—»Де москалі, лебедики?«
—»Та он, подиви ся!«
Полетіла Катерина
І не одягла ся.
»Мабуть добре Московщина
В тямку їй дала ся!
Бо у ночі тільки й знає,
Що москаля кличе.«
Через пеньки, заметами,
Летить, ледве дише.
Боса стала серед шляху,
Втерлась рукавами.
А москалі їй на зустріч,
Як один, верхами.
»Лихо мое! доле моя!«
До їх... коли гляне:
Попереду старший їде.
»Любий мій Іване!
Серце мое кохане!
Де ти так барив ся?«
Та до його за стремена...
А він — подивив ся,
Та шпорами коня в боки.
»Чого-ж утікаєш?
Хиба забув Катерину?
Хиба не пізнаєш?
Подиви ся, мій голубе,
Пюдивись на мене:
Я — Катруся твоя люба!
На що рвеш стремена?«
А він коня поганяє,
Ніби-то й не бачить.
»Пострівай же, мій голубе!
Дивись, —я не плачу.

Ти не пізнав мене, Іване?
Серце, подиви ся!
Йй-же Богу, я — Катруся!«
—»Дура, отв'язі ся!
Возьміте проч безумную!«
—»Боже мій! Івасю!
І ти мене покидаєш?!
А ти-ж присягав ся!«
—»Возьміте проч! Что-ж ви сталі?«
—»Кого? мене взяти?
За що-ж? скажи, мій голубе!
Кому хоч оддати
Свою Катрю, що до тебе
В садочок ходила,
Свою Катрю, що для тебе
Сина породила?
Мій батечку, мій братіку!
Хоч ти не цурай ся!
Наймичкою тобі стану...
З другою кохай ся,
З цілим сьвітом... Я забуду,
Що колись кохалась,
Що од тебе сина мала,
Покриткою стала...
Покриткою... який сором!
І за що я гину?
Покинь мене, забудь мене,
Та не кидай сина!
Не покинеш? Серце моє!
Не втікай од мене...
Я винесу тобі сина.«
Кинула стремена,
Та в хатину.

Вертаєть ся,
Несе йому сина;
Несповита, заплакана
Сердешна дитина.
»Ось де воно, подиви ся!
Де-ж ти? заховав ся?
Утїк, нема!... Сина, сина

Батько одцурав ся!
Боже ти мій!... Дитя моє!
Де дінусь з тобою?
Москалики! голубчики!
Возьміть за собою;
Не цурайтесь, лебедики!
Воно сиротина;
Возьміть його та оддайте
Старшому за сина!
Возьміть його!... бо покину,
Бодай його не кидала
Лихая година!
Гріхом тебе на сьвіт божий
Мати породила;
Виростає же на сьміх людям!«
На шлях положила:
»Оставай ся шукать батька!
А я вже шукала.«
Та в ліс з шляху, як навісна,
А дитя осталось,
Плаче, бідне... А москалям
Байдуже, — минули.
Воно й добре, — та на лихо
Лісничі почули.
Біга Катря боса лісом,
Біга та голосить;
То проклина свого Йвана,
То плаче, то просить.
Вибігає на возлісься;
Кругом подивилась,
Та в яр.. біжить, — серед ставу
Мовчки опинилась.
»Прийми, Боже, мою душу;
А ти — моє тіло!«
Шубовсть в воду!... Попід льодом
Геть загуркотіло.
Чорнобрива Катерина
Найшла, що шукала.
Дунув вітер понад ставом —
І сліду не стало.

Та в яр... біжить, — серед ставу...

То не вітер, то не буйний,
Що дуба ламає;
То не лихо, то не тяжке,
Що мати вмирає;
Не сироти малі діти,
Що неньку сховали:
Їм зосталась добра слава.
Могила зосталась,
Засьміють ся злії люди
Малій сиротині, —
Вильє сльози на могилу —
Серденько спочине.
Як батько покинув, —
А тому, тому на сьвітї,
Що йому зосталось,
Кого батько і не бачив,
Мати відцуралась?
Що зосталось байстрюкові?
Хто з ним заговорить?
Нї родини, нї хатини;
Шляхи, піски, горе...
Панське личко, чорні брови —
На що? Щоб пізнали!
Змалювала, не сховала...
Бодай полиняли!

V.

Ішов кобзар до Київа
Та сїв спочивати;
Торбинками обвішаний
Його повожатий;
Мале дитя коло його
На сонці куняє,

А тим часом старий кобзар
»Ісуса« співає.
Хто йде, їде, не — минає:
Хто — бублик, хто — гроші ;
Хто старому, а дівчата
Шажок міхоноші.
Задивлять ся чорнобриві:
І босе і голе.
»Дала«, кажуть, »бровенята,
Та не дала долі!«

Їде шляхом до Київа
Берлин шестернею,
А в берлинї господиня
З паном і семею.
Опинив ся проти старців —
Курява лягає.
Побіг Івась, бо з віконця
Рукою махає.
Дає гроші Івасеві,
Дивуєть ся пані.
А пан глянув — одвернув ся...
Пізнав препоганий,
Пізнав тії карі очи,
Чорні бровенята,
Пізнав батько свого сина,
Та не хоче взяти.
Пита пані, як зоветь ся?
»Івась.« — »Какой мілай!«
Берлин рушив, а Івася
Курява покрила...
Полічили, що достали,
Встали сіромахи,
Помолились на схід сонця,
Пішли понад шляхом.

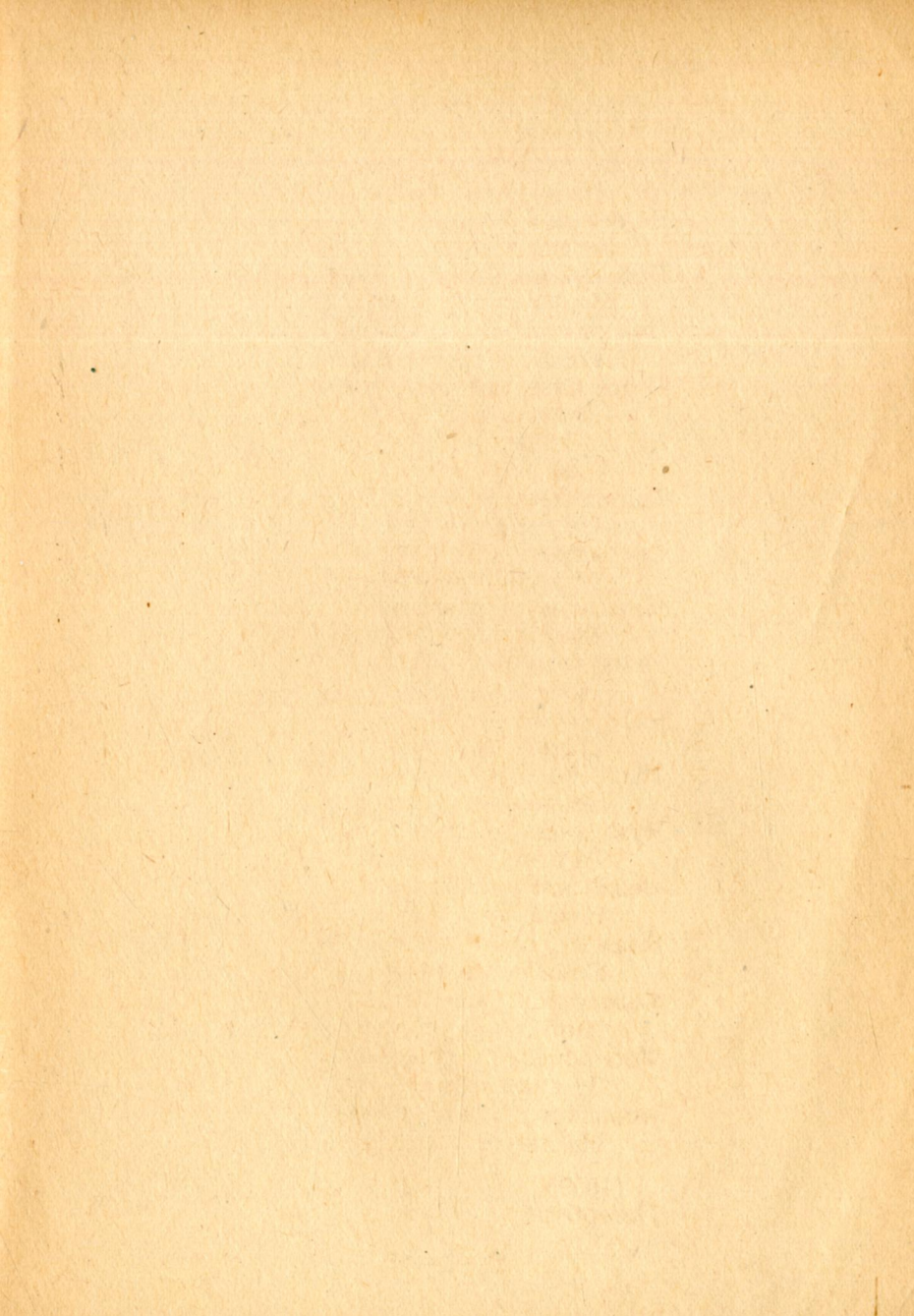
(1838)

Петербург.

На що мені чорні брови?
На що карі очі?
На що літа молодії,
Веселі, дівочі?
Літа мої молодії
Марно пропадають,
Очи плачуть, чорні брови
Од вітру линяють.
Серце вяне, нудить сьвітом,
Як пташка без волі.
На що-ж мені краса моя,
Коли нема долі?
Тяжко мені сиротою
На сім сьвітї жити:
Свої люди — як чужії,
Ні з ким говорити;
Нема кому розпитати,
Чого плачуть очі?
Нема кому розказати,
Чого серце хоче,
Чого серце, як голубка,
День і ніч воркує;
Ніхто його не питає,
Не знає, не чує;
Чужі люди не питають,
Та й на що питати?
Нехай плаче сиротина,
Нехай літа тратить!
Плач-же, серце, плачте, очи,
Поки не заснули,
Голоснійше, жалібнійше,
Щоб вітри почули,
Щоб понесли буйнесенькі
За синєє море —
Чорнявому, зрадливому
На лютеє горе!

(1839)

Петербург.

339967

II
И 127.732

Ілюстрована

1. Причина. З 2 малюнками і портретом.
 2. Катерина. З 3 малюнками і портретом.
 3. Тополя. З 1 малюнком і портретом.
 4. Гайдамаки. З 15 малюнками і портретом.
 5. Черниця Маріяна. З 1 малюнком і портретом.
 6. Утоплена. З 1 малюнком і портретом.
 7. Гамалія. З 1 малюнком і портретом.
 8. Сова. З 1 малюнком і портретом.
 9. Бретик або Іван Гус. З 1 малюнком і портр.
 10. Невольник. З 2 малюнками і портретом.
 11. Наймичка. З 2 малюнками і портретом.
 12. Відьма. З 1 малюнком і портретом.
 13. Княжна. З 1 малюнком і портретом.
 15. Варнак. З 1 малюнком і портретом.
 16. Титарівна. З 1 малюнком і портретом.
 17. Марина. З 1 малюнком і портретом.
 18. Сотник. З 1 малюнком і портретом.
 19. Петрусь. З 1 малюнком і портретом.
 20. Тарасова ніч. — Іван Підкова. — Перебенди. З 2 малюнк. і портрет.
 21. Русалка. — Як би тобі довело ся. З 2 малюнками і портретом.
 22. Назар Стодоля. З 2 малюнками і портретом.
 23. Збірник дрібних віршів. З 7 малюнками і портр.
 24. Збірник дрібних віршів про Україну та козачтво. З 4 малюнками і портретом.
- За всі разом..... \$1.50.

**Кобзар Т. Шевченка
з образками.**

Повний текст, з 53 художніми малюнками,
поверх 500 сторін. Ціна \$1.50, в оправі \$2.00

Ruska Knyharnia
850 Main St., Winnipeg

powództwo Okręgu Generalnego Lwów.

REFERAT PRASOWY,

L. imp. 123.
Ілюстрована Шевченківська Бібліотека

№ 2.

КАТЕРИНА.

З 3 малюнками і портретом.

165011

Накладом „Канадійского Фармера“
852 MAIN STREET, WINNIPEG, CANADA